

NOTĂ INFORMATIVĂ la proiectul Legii privind mărcile

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Legii privind mărcile a fost elaborat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Mărcile constituie un instrument valoros de marketing esențial pentru afacerile moderne. Reprezintă semne care disting bunurile sau serviciile unei companii de cele ale altor companii și oferă garanții că toate bunurile care provin de la același producător au o anumită calitate, respectiv, serviciile prestate – au același nivel.

Mărcile sunt obiecte de proprietate intelectuală și aparțin cu drept de proprietate privată titularilor, urmare înregistrării acestora în condițiile Legii nr. 38/2008 privind protecția mărcilor (în continuare – *Legea nr. 38/2008*). Titularii mărcilor dețin drepturile exclusive asupra acestora, în limitele teritoriului și claselor de produse și servicii pentru care a fost obținută protecția mărcilor.

Înregistrarea mărcilor pe teritoriul Republicii Moldova se efectuează urmare depunerii de către solicitanți a cererilor corespunzătoare la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, efectuării examinării semnelor depuse pentru înregistrare, înscrierii datelor în Registrul național al mărcilor și eliberării certificatelor de înregistrare. Drepturile asupra mărcii sunt dobândite și protejate pe teritoriul Republicii Moldova și prin înregistrare internațională conform Aranjamentului de la Madrid sau Protocolului referitor la Aranjament, care își extinde efectele în Republica Moldova.

Perioada de valabilitate a înregistrării unei mărci este de 10 ani, cu posibilitatea reînnoirii pentru perioade succesive de 10 ani, nelimitat.

Înregistrarea mărcilor nu este obligatorie, se efectuează la solicitarea persoanelor interesate în obținerea drepturilor exclusive și a beneficiilor ce rezidă din acestea.

Legea nr. 38/2008 constituie o lege cadru și reglementează raporturile juridice ce apar în procesul înregistrării, protecției juridice și utilizării mărcilor. Normele acestui act normativ reglementează sistemul național de protecție a mărcilor, instituit conform principiilor generale și conceptelor stabilite de tratatele internaționale în domeniu, și transpun un șir de acte normative europene în materie de mărci.

Totodată, evoluția relațiilor comerciale, diversificarea domeniilor de afaceri și creșterea interesului agenților economici de a-și consolida pozițiile concurențiale pe piață au condus la o revizuire esențială a sistemului mărcilor la nivel european prin adoptarea *Directivei (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci*, publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii*

Europene (JOUE), seria L, nr. 336/1 din 23 decembrie 2015 și a Regulamentului (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene. Corespunzător, adoptarea noilor acte la nivel european a determinat abrogarea unui șir de acte, printre care și Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară, act de referință pentru Legea nr. 38/2008.

În aceste condiții, se constată că sistemul național de protecție a mărcilor conține elemente de divergență în raport cu sistemul european și nu corespunde tuturor cerințelor de funcționare a pieței unice pentru drepturile de proprietate intelectuală, la nivel european. Aceste carențe vizează în special:

- reglementarea limitată a modului de reprezentare a mărcilor, ca elemente de distincție a produselor și serviciilor, ceea ce nu permite depunerea pentru înregistrare la nivel național a unor variații de semne, accesibile pentru înregistrare la nivel european;

- procedura rigidă și complexă de examinare a semnelor depuse spre înregistrare, determinată de invocarea, din oficiu, a unui șir de motive de refuz (motive relative), în condițiile în care însăși titularii mărcilor anterioare nu constată existența riscurilor încălcării drepturilor deținute sau mărcile anterioare au fost înregistrate cu scop de blocaj;

- termene mai extinse de realizare a procedurilor de înregistrare a mărcii, examinării cererii depuse în acest sens, a contestației;

- lipsa unor instrumente juridice accesibile de intervenție a titularilor mărcilor în vederea asigurării protecției drepturilor deținute (cum ar fi, de exemplu, anularea înregistrării mărcilor și decăderea din drepturi a titularului direct la oficiu)

- lipsa unor structuri specializate la nivel de oficiu, responsabile de examinarea tuturor căilor de atac impuse de rigorile europene ale sistemului de protecție a mărcilor (Comisia de examinare a opozițiilor, Comisia de decădere și anulare a înregistrării mărcilor)

- reglementarea lărgită vizavi de marca înregistrată pentru rezumatul claselor de produse și/sau servicii ale Clasificării Nisa (clasificare instituită prin Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor), care potrivit normelor actuale beneficiază de protecție pentru toate produsele și/sau serviciile din clasa respectivă.

Corespunzător, în vederea modernizării sistemului național de protecție a mărcilor și oferirii solicitanților un sistem de înregistrare a mărcilor mai rapid, de mai bună calitate, mai bine organizat, mai coerent, ușor de utilizat, precum și accesibil tuturor persoanelor interesate, este necesară revizuirea de ansamblu a Legii nr. 38/2008, adoptarea unui nou act, care să transpună deplin normele Directivei (UE) 2015/2436 și, parțial, ale Regulamentului (UE) 2017/1001.

Aprobarea proiectului în cauză constituie o prioritate inclusă în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 (acțiunea cu nr. 2.44).

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul legii transpune complet prevederile *Directivei (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci și Directivei 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (text cu relevanță pentru SEE)*, precum și transpune parțial prevederile *Regulamentului (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (text cu relevanță pentru SEE)*, publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 154/1 din 16 iunie 2017*.

Proiectul național reprezintă un exercițiu de asigurare a apropierii cadrului normativ al Republicii Moldova de actele normative ale UE, respectiv, de asigurare a corespunderii sistemului național de protecție a mărcilor celui european.

În vederea reflectării gradului de compatibilitate a prevederilor ce se conțin în proiectul legii cu actele UE menționate supra, au fost elaborate și prezentate tabelele de concordanță corespunzătoare.

Totodată, de menționat că elaborarea acestui proiect de lege nu rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În scopul revizuirii și consolidării cadrului normativ în domeniul mărcilor, precum și asigurării apropierii dispozițiilor de drept material și normelor procedurale actelor normative europene, se propune adoptarea unui nou act normativ în domeniul de referință, care să ofere solicitanților și titularilor mărcilor un sistem integru și accesibil de protecție și asigurare a drepturilor asupra acestor obiecte de proprietate intelectuală.

Proiectul Legii mărcilor reglementează concepte și proceduri de bază în materie de mărci, structurate conform următoarelor capitole:

➤ *Dispoziții generale*, cu specificarea domeniului de reglementare al legii, a noțiunilor principale utilizate (fiind reglementată noțiunea de titular, oferind o abordare generală, care să permită încadrarea tuturor subiecților de drept interesați), instituirea principiului tratamentului național, competențelor AGEPI în domeniul mărcilor (fiind instituite competențe noi, urmare revizuirii procedurilor de înregistrare a mărcilor);

➤ *Dreptul material privind mărcile*, cu specificarea semnelor care pot să constituie o marcă, motivelor absolute de refuz (fiind extinse la refuzul înregistrării mărcilor, în cazul în care cererea de înregistrare a acestora a fost făcută cu rea credință de către solicitant), motivelor relative de refuz (fiind specificată expres posibilitatea invocării acestora, doar în procedura de opoziție, de către titularii drepturilor anterioare, care consideră că înregistrarea mărcii respective va aduce atingere drepturilor deținute), durata protecției mărcilor înregistrate și reînnoirea înregistrărilor, transmiterea drepturilor asupra mărcilor,

stingerea drepturilor (fiind reglementată procedura de decădere din drepturi sau de declarare a nulității mărcii în fața AGEPI, inclusiv prin instituirea unei Comisii de decădere și anulare).

➤ *Înregistrarea mărcii*, cu specificarea procedurilor de:

- depunere a cererilor de înregistrare a mărcilor;
- examinare de către oficiu a cererilor depuse în vederea constatării corespunderii acestora criteriilor reglementate de lege (fiind exclusă posibilitatea invocării din oficiu a motivelor relative de refuz, în lipsa interesului exprimat expres de către titularii de drepturi de respingere a înregistrării mărcilor);

- depunere a observațiilor - de către persoane terțe interesate, cu invocarea doar a motivelor absolute de refuz;

- depunere a opozițiilor - de către titularii de drepturi, cu invocarea motivelor relative de refuz;

- contestare a deciziilor oficiului – de către orice persoane interesate;

- prelungirea termenelor și repunerea în drepturi;

- modificarea reprezentării mărcilor sau a datelor privind titularul/solicitantul/reprezentantul.

➤ *Mărcile colective și mărcile de certificare*, cu specificarea persoanelor care pot solicita înregistrarea acestor mărci, actele care sunt prezentate pentru înregistrare, cazurile când cererea de înregistrare va fi refuzată.

➤ *Asigurarea respectării drepturilor*, cu specificarea măsurilor de asigurare a probelor până la intentarea acțiunii, condițiile de prezentare și asigurare a probelor în cadrul acțiunilor privind încălcarea drepturilor.

➤ *Înregistrarea internațională a mărcilor*, cu specificarea condițiilor de examinare a acestor categorii de cereri și mențiunea că publicarea mărcilor înregistrate se va face inclusiv în Buletinul oficial de proprietate intelectuală, format electronic.

➤ *Prevederi comune*, cu specificarea taxelor care vor fi achitate conform prevederilor actului normativ și competențele în soluționarea litigiilor, care revin Comisiei de contestații, instanței de judecată și arbitrajului specializat din domeniu.

➤ *Dispoziții finale și tranzitorii*, cu specificarea că actul normativ va intra în vigoare în termen de 3 ani de la publicare în Monitorul Oficial.

5. Fundamentarea economico-financiară

Amendamentele propuse conform proiectului nu necesită cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect se încadrează perfect în cadrul normativ în vigoare, întrucât are drept scop consolidarea unui mecanism de protecție deja instituit și reglementat.

Urmare adoptării proiectului vor fi revizuite și modificate următoarele acte:

- Legea nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- Hotărârea Guvernului nr. 1247/2018 privind organizarea și funcționarea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 488/2009;
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de contestații în domeniul proprietății intelectuale și procedura de examinare a contestațiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2009;
- Nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 774/1997.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu prevederile art. 8 lit. a) și art. 9 alin. (1) și (2) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a publicat, la data de 13.05.2023, anunțul despre inițierea elaborării acestui proiect, fiind invitați toți subiecții interesați să înainteze propuneri corespunzătoare în acest sens (<https://www.agepi.gov.md/ro/news/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Biereaelabor%C4%83rii-proiectului-legii-privind-m%C4%83rcile>), cât și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-legii-privind-marcile/10361>), fiind solicitată implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de perfecționare a proiectului legii.

Proiectul este plasat pe pagina web oficială a AGEPI www.agepi.gov.md la compartimentul „*Transparența/Proiecte supuse consultărilor publice*”, precum și pe www.particip.gov.md.

Proiectul actului normativ a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu numărul unic 620/AGEPI/2023, acesta fiind remis spre avizare și expertizare, prin scrisoarea nr. 18-69-8093 din 31.07.2023.

Toate obiecțiile și propunerile au fost inserate în sinteza obiecțiilor aferentă proiectului, fiind însoțite de argumentele de rigoare în vederea acceptării sau neacceptării propunerilor recepționate.

Conceptul proiectului a fost prezentat și discutat de către reprezentanții AGEPI cu mandatarii autorizați în proprietatea intelectuală în cadrul ședinței din 03.07.2023.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează să fie supus expertizei anticorupție, în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate, în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, propunerea recepționată fiind luată în considerare la definitivarea proiectului.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice, în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, propunerile și obiecțiile recepționate fiind luate în considerare la definitivarea proiectului.

11. Constatările altor expertize

Analiza Impactului de Reglementare la proiectul Legii mărcilor a fost examinată de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la data de 20.06.2023, fiind decisă susținerea analizei impactului de reglementare cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor.

Director general adjunct

Andrei POPA